

**Bruxelles, 18 decembrie 2020
(OR. en)**

14178/20

**CORDROGUE 80
SAN 483
COSI 255
RELEX 1026
UD 399**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă: Secretariatul General al Consiliului

Data: 18 decembrie 2020

Destinatar: Delegațiile

Nr. doc. ant.: 13932/20

Subiect: Strategia UE în materie de droguri 2021-2025

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile intitulate „Strategia UE în materie de droguri 2021-2025”, astfel cum au fost aprobate de Consiliu prin procedură scrisă la 18 decembrie 2020.

Strategia UE în materie de droguri 2021-2025

INTRODUCERE – Obiectiv, baze și abordare

1. Strategia UE în materie de droguri 2021-2025 (denumită în continuare „strategia”) oferă cadrul politic general și prioritățile politicii Uniunii Europene în materie de droguri pentru perioada 2021-2025. Cadrul, scopul și obiectivele prezentei strategii vor constitui baza Planului de acțiune al UE în materie de droguri din 2021 până în 2025.
2. Strategia urmărește să protejeze și să îmbunătățească bunăstarea societății și a cetățenilor, să protejeze și să promoveze sănătatea publică, să ofere un nivel ridicat de securitate și bunăstare pentru publicul larg și să îmbunătățească educația în domeniul sănătății. Strategia adoptă o abordare bazată pe dovezi, integrată, echilibrată și multidisciplinară a fenomenului drogurilor la nivel național, la nivelul UE și la nivel internațional. Aceasta include, de asemenea, o perspectivă a egalității de gen și a echității în materie de sănătate.
3. Până în 2025, prioritățile și acțiunile în domeniul drogurilor ilicite, coordonate prin intermediul strategiei, ar trebui să aibă un impact global asupra aspectelor principale ale situației drogurilor din UE. Punerea în aplicare coerentă, eficientă și eficientă a măsurilor ar trebui atât să asigure un nivel ridicat de protecție a sănătății umane, stabilitate și securitate socială, cât și să contribuie la sensibilizare. Orice posibile consecințe negative neintenționate asociate punerii în aplicare a acțiunilor ar trebui reduse la minimum, iar drepturile omului și dezvoltarea durabilă ar trebui promovate.

4. Strategia se bazează în primul rând pe principiile fundamentale ale dreptului UE și confirmă, în toate privințele, valorile pe care se întemeiază UE: respectarea demnității umane, a libertății, a democrației, a egalității, a solidarității, a statului de drept și a drepturilor omului. De asemenea, strategia se bazează pe dreptul internațional, pe convențiile Organizației Națiunilor Unite (ONU) relevante¹ care oferă cadrul juridic internațional pentru abordarea fenomenului drogurilor ilicite, precum și pe Declarația universală a drepturilor omului. Strategia ia în considerare evoluțiile politicilor la nivel multilateral și contribuie la accelerarea punerii în aplicare a acestora. În primul rând, UE sprijină ferm documentul final al sesiunii speciale a Adunării Generale a ONU (UNGASS) din 2016 privind problema drogurilor la nivel mondial, intitulat „Angajamentul nostru comun de a aborda și a combate în mod eficient problema drogurilor la nivel mondial”, care este cel mai cuprinzător document de politică în acest domeniu. De asemenea, susține Declarația ministerială din 2019 privind consolidarea acțiunilor noastre la nivel național, regional și internațional pentru a accelera punerea în aplicare a angajamentelor noastre comune de a aborda și a combate problema drogurilor la nivel mondial, obiectivele aplicabile ale Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, Poziția comună a sistemului ONU care sprijină punerea în aplicare a politicii internaționale în materie de control al drogurilor printr-o colaborare între agenții eficace și Orientările internaționale privind drepturile omului și politica în materie de droguri. Strategia a fost elaborată pe baza principiilor stabilite în Tratatul de la Lisabona și luând în considerare competențele UE și, respectiv, ale fiecărui stat membru în parte. Se acordă importanța cuvenită subsidiarității și proporționalității, întrucât strategia urmărește obținerea unei valori adăugate la strategiile naționale, respectând în același timp nevoile naționale și legislația națională. Strategia ar trebui pusă în aplicare în conformitate cu aceste principii și competențe. În plus, strategia respectă pe deplin Convenția europeană a drepturilor omului și Carta drepturilor fundamentale a UE și este ghidată de dreptul omului la sănătate, care ar trebui să se aplice tuturor, indiferent, de exemplu, de vârstă sau gen. Toate femeile, toți bărbații și toți copiii, inclusiv persoanele cu afecțiuni legate de consumul de droguri, au dreptul de a beneficia de cel mai înalt standard posibil de sănătate fizică și mintală, inclusiv de asigurarea protecției împotriva violenței.

¹ Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961, astfel cum a fost modificată prin Protocolul din 1972, Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971 și Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și de substanțe psihotrope din 1988.

5. Politica în materie de droguri are un caracter transversal. Aceasta reprezintă și o chestiune națională și internațională care trebuie abordată într-un context global, de o varietate de părți interesate. Strategia prezintă un cadru comun și bazat pe dovezi pentru a oferi în mod consecvent un răspuns la fenomenul drogurilor, atât în interiorul, cât și în afara UE. Aceasta sprijină și completează politicile naționale, oferă un cadru pentru acțiuni coordonate și comune și constituie baza și cadrul politic pentru cooperarea externă a UE în acest domeniu. Astfel, strategia asigură faptul că resursele investite în acest domeniu sunt utilizate în mod eficace și eficient.
6. Strategia se bazează pe contribuția valoroasă a Comunicării Comisiei intitulată „Agenda și Planul de acțiune ale UE în materie de droguri (2021-2025)”², pe lecțiile învățate din punerea în aplicare a strategiilor și a planurilor de acțiune anterioare ale UE în materie de droguri, inclusiv pe constatările evaluării externe³, și valorifică realizările UE în acest domeniu. De asemenea, aceasta ia în considerare Strategia UE privind o uniune a securității pentru perioada 2020-2025, Planul strategic privind sănătatea și siguranța alimentară pentru perioada 2016-2020, precum și alte evoluții și acțiuni relevante în materie de politici la nivelul UE și la nivel internațional din domeniul drogurilor. În plus, strategia se bazează pe o evaluare în curs a situației actuale în materie de droguri, în special cea furnizată de Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT) și de Europol. În cele din urmă, aceasta ia în considerare informațiile furnizate de societatea civilă.
7. Strategia abordează provocările existente și în curs de evoluție și ia în considerare abordări evolutive bazate pe dovezi. În plus, având în vedere natura dinamică și complexă a fenomenului drogurilor, care a devenit din nou evidentă în timpul pandemiei de COVID-19, strategia adoptă o abordare orientată spre viitor pentru a anticipa schimbările. Au fost integrate previziuni strategice cu scopul de a spori nivelul de pregătire a UE și de a asigura un răspuns eficient la viitoare provocări.

² Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Agenda și Planul de acțiune ale UE în materie de droguri (2021-2025)”.

³ Document de lucru al serviciilor Comisiei: Evaluarea Strategiei UE în materie de droguri (2013-2020) și a Planului de acțiune al UE în materie de droguri (2017-2020), iulie 2020, SWD(2020) 150.

8. Strategia este structurată în jurul a trei domenii de politici care vor contribui toate la atingerea obiectivului său: (I.) Reducerea ofertei de droguri: Sporirea securității, (II.) Reducerea cererii de droguri: servicii de prevenire, de tratament și de îngrijire și (III.) Abordarea consecințelor negative asociate consumului de droguri, precum și trei teme transversale în sprijinul domeniilor de politici: (IV.) Cooperare internațională, (V.) Cercetare, inovare și previziune și (VI.) Coordonare, guvernare și punere în aplicare. În ansamblu, strategia cuprinde 11 priorități strategice.

I. REDUCEREA OFERTEI DE DROGURI: SPORIREA SECURITĂȚII

Reducerea ofertei de droguri include prevenirea, descurajarea și perturbarea criminalității legate de droguri, în special a criminalității organizate, prin cooperare judiciară și în domeniul asigurării respectării legii, date operative, interdicție, confiscarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni, anchete și gestionarea frontierelor.

În domeniul reducerii ofertei de droguri, obiectivul strategiei este de a oferi un răspuns, printr-o abordare bazată pe dovezi, la evoluția problematică a piețelor europene ale drogurilor, caracterizată de o disponibilitate ridicată a diferitelor tipuri de droguri, de confiscări tot mai importante, de utilizarea tot mai frecventă a violenței și de profituri uriașe. Prin urmare, obiectivul strategiei este de a contribui la perturbarea piețelor, tradiționale și online, ale drogurilor ilicite, dezmembrarea grupurilor infracționale organizate implicate în traficul și producția de droguri, utilizarea eficientă a sistemului de justiție penală, asigurarea respectării eficiente a legii bazată pe date operative, o reducere a nivelurilor de violență asociate cu piețele drogurilor ilicite și partajarea sporită a datelor operative care va asigura o abordare comună din partea tuturor părților interesate responsabile.

Prioritatea strategică 1: Perturbarea activității și dezmembrarea grupurilor infracționale organizate asociate drogurilor de mare risc, care provin din statele membre ale UE, își desfășoară activitatea în acestea sau le vizează; abordarea legăturilor cu alte amenințări la adresa securității și intensificarea prevenirii criminalității

Domenii prioritare vizate:

- 1.1. Țintirea grupurilor infracționale organizate de mare risc ce își desfășoară activitatea pe piețele drogurilor din UE și la nivel transfrontalier; stabilirea priorităților în sinergie cu ciclul de politici ale UE privind criminalitatea internațională organizată și gravă (EMPACT)⁴; perturbarea modelelor de activități infracționale, în special a celor care încurajează colaborarea între diferite grupuri infracționale organizate, și abordarea legăturilor cu alte amenințări la adresa securității.
- 1.2. Urmărirea, depistarea, indisponibilizarea și confiscarea produselor infracțiunilor și a instrumentelor utilizate de grupurile infracționale organizate implicate pe piețele drogurilor ilicite.
- 1.3. Prevenirea infracțiunilor legate de droguri, cu accent deosebit pe necesitatea combaterii violenței, limitarea corupției și abordarea problemei exploatării grupurilor vulnerabile, prin abordarea factorilor subiacenți care conduc la implicarea acestora pe piețele drogurilor ilicite.

⁴ <https://www.europol.europa.eu/empact>.

Au fost identificate următoarele priorități:

- 1.1. Ar trebui perturbată activitatea grupurilor infracționale organizate asociate drogurilor de mare risc. Atât operațiunile care sunt la scară largă din punct de vedere al volumului drogurilor sau profiturilor, cât și cele la scară mai mică, dar care au un caracter deosebit de nociv din cauza naturii drogurilor vizate, cum ar fi substanțele psihoactive noi, opioidele sintetice, heroina, cocaina și metamfetamina, ar trebui să constituie un obiectiv prioritar la nivelul UE. Pentru a se asigura eficiența și o abordare bazată pe dovezi, acest aspect ar trebui abordat cu prioritate, în sinergie cu ciclul de politici ale UE privind criminalitatea internațională organizată și gravă (EMPACT) care identifică, prioritizează și tratează amenințările în contextul unei abordări bazate pe mărfuri. În plus, atât obiectivele de prim nivel, cât și cele de nivel mediu stabilite, importante pentru susținerea continuității operaționale a grupurilor infracționale organizate ar trebui să constituie o prioritate în vederea dezmembrării structurii lor de comandă. Ar trebui vizati toți actorii din lanț care sunt suficient de experimentați pentru a asigura continuitatea operațiunilor infracționale. Trebuie abordate conexiunile dintre criminalitatea legată de droguri și alte forme de criminalitate gravă.
- 1.2. Ar trebui să se pună accentul pe urmărirea, depistarea, indisponibilizarea și confiscarea volumului enorm de bunuri provenite din traficul de droguri și din săvârșirea de infracțiuni conexe, în vederea eliminării capacității grupurilor infracționale organizate de a se implica în infracțiuni viitoare și de a se infiltra în economia legală. Pentru a combate în mod eficient traficul de droguri, trebuie să ne asigurăm că profiturile ilegale nu reintră în lanțul de aprovizionare cu droguri ilicite și nu facilitează manifestarea comportamentelor infracționale precum corupția și violența, sau a altor forme de criminalitate gravă și organizată, de exemplu traficul de persoane sau chiar terorismul. În plus, ar trebui avute în vedere și măsuri de limitare a utilizării în scopuri infracționale a instrumentelor care facilitează comerțul cu droguri ilicite, cum ar fi echipamente în cadrul laboratoarelor de droguri utilizate în scopul producției de droguri ilicite, arme de foc, documente falsificate și tehnologia de criptare. În cele din urmă, instrumentele și produsele infracțiunilor legate de droguri reținute și confiscate ar putea veni în sprijinul măsurilor de reducere a cererii de droguri și a ofertei de droguri, în măsura în care o permite legislația națională.

- 1.3. Este important să se recunoască impactul infracțiunilor asociate drogurilor, în special asupra comunităților, și să se combată amenințările reprezentate de aceste infracțiuni, cum ar fi violența și intimidarea, corupția și spălarea banilor, și efectul negativ asociat al acestora asupra economiei legale. De asemenea, este necesar să se combată exploatarea de către grupurile infracționale organizate a grupurilor vulnerabile, inclusiv a copiilor și a tinerilor și a celor care se confruntă cu probleme legate de droguri, prin adoptarea unei abordări multidisciplinare a factorilor subiacenți care conduc la implicarea acestora pe piețele drogurilor ilicite. Combaterea și prevenirea acestor amenințări și promovarea unei dezvoltări durabile constituie o provocare semnificativă, care necesită o acțiune concertată la nivelul UE și la nivelul mai multor sectoare.

Prioritatea strategică 2: Intensificarea detectării traficului angro ilicit de droguri și precursori de droguri la punctele de intrare și de ieșire ale UE

Domenii prioritare vizate:
2.1. Contrabanda cu droguri și precursori de droguri în interiorul și în afara UE prin utilizarea unor canale comerciale legitime stabilite.
2.2. Intensificarea monitorizării trecerilor frontierelor care nu fac parte din canalele comerciale stabilite pentru a preveni mai eficient trecerile ilegale sau nedecarate ale frontierelor externe ale UE.

Au fost identificate următoarele priorități:

2.1. Cele mai cunoscute puncte de intrare și de ieșire portuare, aeroportuare și terestre din UE utilizate ca platforme pentru traficul angro de droguri și precursori de droguri ar trebui incluse pe o listă de priorități majore în materie de acțiuni care vizează traficul de droguri. Măsurile ar trebui să includă o analiză îmbunătățită a riscurilor vamale asociate containerelor și mărfurilor, crearea de profiluri, schimbul de date operative și cooperarea eficientă la nivelul agențiilor UE competente, în cadrul mandatelor lor respective, al agențiilor responsabile de aplicarea legii, controlul vamal și la frontieră ale statelor membre și al agențiilor competente din țările partenere, precum și între aceste agenții. Un schimb îmbunătățit de informații și o cooperare mai strânsă între autoritățile vamale și autoritățile polițienești au fost identificate drept esențiale în lupta împotriva contrabandei cu droguri. Ar trebui să se acorde atenție în egală măsură dezvoltării în continuare și extinderii măsurilor anticorupție în legătură cu aceste platforme, precum și depistării oricăror efecte de relocare ca urmare a intervențiilor eficace.

2.2. Este important să se monitorizeze frontierele maritime, terestre și aeriene pentru a preveni trecerile ilegale legate de comerțul cu droguri. În acest domeniu, ar trebui intensificate activitățile de conștientizare a situației la toate frontierele externe ale UE, inclusiv în cadrul Frontexului, în colaborare cu statele membre. Ar trebui acordată prioritate frontierelor aeriene și maritime, având în vedere vulnerabilitățile inerente ale acestora, monitorizarea limitată, precum și importanța strategică a spațiului aviației generale⁵, precum și a Oceanului Atlantic și a Mării Mediterane. În timpul pandemiei de COVID-19, transportul maritim s-a desfășurat în continuare în condiții relativ nerestricționate, iar grupurile infracționale organizate implicate în transportul angro de droguri către Europa au avut în continuare la dispoziție oportunități de a face trafic⁶. Ar trebui consolidate și extinse activitățile de tipul celor desfășurate de Centrul de Analiză și Operațiuni Maritime – Stupefiante (MAOC-N), de exemplu, monitorizarea navelor și aeronavelor de interes care transportă droguri ilicite în marea liberă și în spațiul aerian din jurul frontierelor maritime ale UE și, respectiv, al spațiului aerian al UE cunoscute ca fiind utilizate în scopuri ilicite, cu scopul de a le intercepta înainte de a ajunge sau în momentul în care ajung în primul port de intrare în UE. Spațiul aviației generale prezintă un risc și la adresa securității UE și este folosit din ce în ce mai mult de către traficanții de droguri, gradul de monitorizare fiind în continuare insuficient.

⁵ Aviația cuprinde transportul aerian regulat, inclusiv zborurile de pasageri și marfă operate pe rute regulate, precum și aviația generală, care include toate celelalte zboruri civile comerciale și private.

⁶ OEDT și Europol, Piețele UE ale drogurilor – Impactul pandemiei de COVID-19, mai 2020.

Prioritatea strategică 3: Combaterea exploatării canalelor logistice și digitale pentru distribuția volumelor medii și scăzute de droguri ilicite și intensificarea confiscărilor de substanțe ilicite care fac obiectul contrabandei, introduse prin aceste canale, în strânsă cooperare cu sectorul privat

Domenii prioritare vizate:

- 3.1. Combaterea piețelor drogurilor ilicite facilitate prin mijloace digitale.
- 3.2. Țintirea traficului de droguri prin intermediul serviciilor poștale și de curierat rapid.
- 3.3. Îmbunătățirea metodelor de monitorizare și de investigare pentru canalele feroviare și fluviale și spațiul aviației generale la nivelul UE.

Au fost identificate următoarele priorități:

- 3.1. Ar trebui să se pună accentul pe combaterea vânzărilor sporite de droguri ilicite, inclusiv de substanțe psihoactive noi, prin intermediul platformelor de comunicare socială, al aplicațiilor, al piețelor internet/darknet și al utilizării plăților online (inclusiv a criptomonedelor) și a comunicării digitale criptate. În acest sens, ar trebui sporită colaborarea cu sectorul privat.
- 3.2. Ar trebui să fie vizat traficul de droguri prin intermediul serviciilor poștale și de curierat rapid, acordându-se de asemenea atenție impactului pandemiei de COVID-19. În acest context, este necesară o monitorizare mai strictă a transporturilor care conțin substanțe ilicite, în strânsă cooperare cu serviciile poștale și de curierat rapid. Rolul noilor tehnologii și al inteligenței artificiale în vederea îmbunătățirii controalelor și procedurilor, inclusiv a evaluării riscurilor asociate trimerilor poștale⁷ poate fi analizat, cu posibilitatea de a pune pe deplin în aplicare date electronice avansate în raport cu toate trimiterile care provin din țări de origine (la nivel internațional și UE).

⁷ Trimitere poștală înseamnă o trimitere adresată în forma finală în care trebuie să fie transportată de către furnizorul serviciului poștal. Pe lângă trimiterile de corespondență, asemenea trimiteri includ, de exemplu, și cărți, cataloage, ziare, publicații periodice și colete poștale care conțin mărfuri cu sau fără valoare comercială.

3.3. Conexiunile de transport feroviar transfrontalier, canalele fluviale și spațiul aviației generale pot fi exploatate ca posibile canale de trafic de droguri, fiind în prezent insuficient monitorizate de către autoritățile de aplicare a legii. Este necesar un grad sporit de conștientizare pentru a consolida monitorizarea și investigațiile punctuale bazate pe riscuri la nivelul porturilor maritime și porturilor fluviale de dimensiuni mai mici, al aerodromurilor de mici dimensiuni sau locale și al gărilor.

Prioritatea strategică 4: Dezmembrarea producției de droguri ilicite și combaterea cultivării ilicite; prevenirea deturnării și a traficului de precursori de droguri destinați producției de droguri ilicite; și abordarea prejudiciilor aduse mediului

Domenii prioritare vizate:
4.1. Combaterea producției ilicite de droguri sintetice și a cultivării ilicite de droguri.
4.2. Combaterea deturnării și a traficului de precursori de droguri, precum și a dezvoltării de substanțe chimice alternative ⁸ .
4.3. Combaterea infracțiunilor împotriva mediului legate de producția și traficul de droguri ilicite.

Au fost identificate următoarele priorități:

- 4.1. Sunt necesare eforturi suplimentare din partea autorităților de aplicare a legii în scopul depistării și dezmembrării laboratoarelor de droguri sintetice ilicite și al stopării exporturilor de droguri ilicite produse în UE. Autoritățile de aplicare a legii și alte organisme competente ar trebui, de asemenea, să intensifice măsurile în scopul de a combate cultivarea ilicită de droguri.
- 4.2. Se impune abordarea la nivel european și internațional a aspectelor referitoare la deturnarea precursorilor de droguri și traficul cu aceștia și la dezvoltarea de substanțe chimice alternative.

⁸ Termenul „substanțe chimice alternative” cuprinde gama largă de substanțe menționate, atât în rapoartele oficiale, cât și în cele neoficiale, ca „precursor de sinteză”, „precursor mascat”, „pre-precursor” sau „drog mascat”, OEDT, *Dezvoltarea precursorilor de droguri în Uniunea Europeană*, 2019, p. 2.

4.3. Trebuie vizate infracțiunile împotriva mediului legate de producția și traficul de droguri ilicite. În ceea ce privește prejudiciul adus mediului, este esențial să se abordeze impactul asupra mediului, pericolele pentru sănătate și costurile asociate deșeurilor chimice generate de producția de droguri sintetice ilicite, astfel cum se recunoaște și în EMPACT. În acest context, ar trebui luate în considerare și aspectele legate de manipularea și distrugerea drogurilor ilicite, a precursorilor și a altor substanțe chimice și echipamente utilizate în producția de droguri ilicite, care au fost confiscate, precum și de eliminarea ecologică a deșeurilor rezultate.

II. REDUCEREA CERERII DE DROGURI: SERVICII DE PREVENIRE, DE TRATAMENT ȘI DE ÎNGRIJIRE

Reducerea cererii de droguri constă într-o gamă de măsuri de o importanță egală și care se consolidează reciproc, printre care prevenirea (de mediu, universală, selectivă și indicată), depistarea și intervenția timpurie, consilierea, tratamentul, reabilitarea, reintegrarea socială și recuperarea.

În domeniul reducerii cererii de droguri, obiectivul strategiei este de a contribui la dezvoltarea sănătoasă și în siguranță a copiilor și a tinerilor și la reducerea consumului de droguri ilicite. De asemenea, aceasta urmărește să întârzie vârsta la care debutează consumul, să prevină și să reducă consumul problematic de droguri, să trateze dependența de droguri, să prezinte măsuri vizând recuperarea și reintegrarea socială printr-o abordare integrată, multidisciplinară și bazată pe dovezi și prin promovarea și asigurarea coerenței între politicile din domeniul sănătății, cel social și cel al justiției.

Prioritatea strategică 5: Prevenirea consumului de droguri și sensibilizarea cu privire la efectele adverse ale drogurilor

Domenii prioritare vizate:

- 5.1. Furnizarea, punerea în aplicare și, dacă este necesar, sporirea disponibilității intervențiilor și strategiilor de prevenire universale și de mediu bazate pe dovezi pentru mediile și grupurile-țintă, pentru a crește reziliența și a consolida abilitățile de viață și alegerile în materie de viață sănătoasă.
- 5.2. Asigurarea, punerea în aplicare și, dacă este necesar, sporirea disponibilității intervențiilor de prevenire specifice bazate pe dovezi pentru tineri și alte grupuri vulnerabile.
- 5.3. Asigurarea, punerea în aplicare și, dacă este necesar, sporirea disponibilității măsurilor de intervenție timpurie bazate pe dovezi.
- 5.4. Difuzarea celor mai recente dovezi științifice în materie de prevenire în rândul factorilor de decizie și al practicienilor și furnizarea de cursuri de formare pentru aceștia.
- 5.5. Combaterea conducerii sub influența drogurilor.

Au fost identificate următoarele priorități:

- 5.1. Punerea în aplicare pe scară largă a unor intervenții și strategii de prevenire universale și de mediu bazate pe dovezi, inclusiv a celor care sporesc reziliența, consolidează educația în domeniul sănătății și promovează abilitățile de viață și oportunitățile de a alege stiluri de viață sănătoase, este importantă pentru asigurarea sănătății și bunăstării tuturor cetățenilor. În plus, ar trebui consolidată punerea în aplicare a unor programe bazate pe dovezi vizând familiile, dacă este necesar.

5.2.Ar trebui să fie disponibile și puse în aplicare măsuri bazate pe dovezi pentru sprijinirea persoanelor care se confruntă cu dezavantaje specifice și multiple și care pot fi mai vulnerabile la riscurile asociate consumului de droguri, inclusiv utilizarea de substanțe psihoactive noi, și la dezvoltarea unor obiceiuri de consum de droguri de risc. Prevenirea eficace ar trebui să fie adaptată contextului social local și nevoilor populației-țintă, să se bazeze pe dovezi științifice și să fie sigură și eficientă. Pentru a se adresa tinerilor, ar trebui să se utilizeze pe deplin canalele de comunicare digitale noi și inovatoare. Măsurile puse în aplicare ar trebui să se bazeze pe dovezi și ar trebui să promoveze relațiile pozitive cu cei aflați într-o situație similară și cu adulții. Un grup-țintă important pentru activitățile de prevenire va fi constituit de tinerii din medii multiple, inclusiv școlile, familiile, viața de noapte, locul de muncă, comunitatea și internetul și platformele de comunicare socială. Totuși, ar trebui să se acorde o atenție deosebită și grupurilor care au fost identificate ca fiind deosebit de vulnerabile la consumul de droguri în cercetările la nivel european, național și local.

5.3.Dezvoltarea și, dacă este necesar, sporirea disponibilității unor măsuri eficace de prevenire a dezvoltării unor afecțiuni grave legate de consumul de droguri, prin intervenții timpurii direcționate în mod corespunzător pentru persoanele expuse riscului unei astfel de evoluții, inclusiv prin facilitarea colaborării între toate părțile interesate, inclusiv părinți și familii, persoanele care lucrează în domeniul educației sau cele consacrate sprijinului familial, rețele, serviciile pentru tineret, syndicatele studențești, organizațiile sportive și rețelele de persoane care consumă droguri. Este esențial să se valorifice mai bine activitatea personalului din cadrul asistenței medicale primare pentru a îmbunătăți identificarea consumului problematic și pentru a oferi intervenții timpurii de scurtă durată.

5.4.Standardele europene de calitate în materie de prevenire a consumului de droguri (EDPQS), standardele internaționale ale UNODC/OMS privind prevenirea consumului de droguri și programele de prevenire la nivel european (EUPC) compilează cele mai recente dovezi științifice. Este important ca aceste instrumente să fie diseminate și să se promoveze prevenirea bazată pe dovezi și formarea în rândul factorilor de decizie, al liderilor de opinie și al practicienilor și să se aloce fonduri suficiente unor astfel de măsuri.

5.5. Ar trebui să se pună accentul pe prevenirea conducerii sub influența drogurilor și a accidentelor cauzate de persoanele aflate sub influența drogurilor. În special, sunt necesare acțiuni de sensibilizare în vederea evidențierii riscurilor pe care le prezintă conducerea sub influența drogurilor. Acest domeniu necesită activități suplimentare de cercetare și dezvoltare pentru a identifica și a evalua răspunsuri eficiente în materie de politici și la nivel operațional, inclusiv dezvoltarea unor metode mai accesibile de testare în trafic pentru detectarea drogurilor.

Prioritatea strategică 6: Asigurarea accesului la servicii de tratament și de îngrijire și consolidarea acestora

Domenii prioritare vizate:
6.1. Asigurarea accesului voluntar la servicii de tratament și de îngrijire care funcționează în strânsă coordonare și colaborare cu alte servicii de asistență medicală și socială. 6.2. Promovarea activității persoanelor aflate în aceeași situație. 6.3. Identificarea și eliminarea obstacolelor din calea accesului la tratament și asigurarea și, dacă este necesar, extinderea sferei de cuprindere a serviciilor de tratament și de îngrijire bazate pe nevoi individuale. 6.4. Reducerea stigmatizării. 6.5. Punerea în aplicare pe scară largă a unor sisteme de tratament și de îngrijire care să răspundă nevoilor specifice ale femeilor. 6.6. Punerea în aplicare a unor modele de îngrijire adecvate pentru grupurile cu nevoi de îngrijire speciale. 6.7. Furnizarea și, dacă este necesar, îmbunătățirea accesului la substanțe în scopuri medicale și științifice, a disponibilității și a utilizării adecvate a acestora.

Au fost identificate următoarele priorități:

6.1. Asigurarea accesului voluntar și nediscriminatoriu la o gamă largă de servicii eficiente bazate pe dovezi, inclusiv consiliere profesională, tratament psihosocial, comportamental și asistat medical, inclusiv programe de terapie de întreținere cu opioide, programe de reabilitare, de reintegrare socială și de sprijinire a recuperării axate pe persoană. Aceste servicii trebuie să fie bine coordonate și trebuie să colaboreze cu alte servicii sociale, de sănătate, de ocupare a forței de muncă și pentru tineret, pentru a asigura continuitatea deplină a îngrijirii și pentru a fi în același timp cât mai eficiente posibil și axate pe nevoile individuale și pe afecțiunile comorbide existente.

Formarea personalului ar trebui concepută pe baza unor măsuri bazate pe dovezi. Ar trebui puse în aplicare servicii de consiliere și tratamente bazate pe dovezi care să vizeze policonsumul de droguri și nevoile specifice ale tinerilor care consumă droguri și ale familiilor acestora.

- 6.2. Activitățile de sensibilizare între persoane aflate în aceeași situație și activitatea la nivel de grupuri de persoane aflate în aceeași situație ar trebui să fie recunoscute drept componentă-cheie a planului de îngrijire în cazul unei persoane care consumă droguri, promovând autonomia și responsabilizarea și recunoscând expertiza și experiența celor care se află în aceeași situație. Activitatea coordonată între persoane aflate în aceeași situație ar trebui promovată ca o modalitate în vederea schimbului de informații, a furnizării de sprijin și a creșterii sensibilizării cu privire la informații relevante în comunitatea persoanelor care consumă droguri.
- 6.3. Trebuie abordate obstacolele din calea accesului la serviciile de sprijin și la tratament și trebuie să se asigure că serviciile de asistență medicală și serviciile sociale sunt disponibile în mod suficient, sunt suficient finanțate și totodată adecvate nevoilor grupurilor lor de clienți și țin seama de perspectiva de gen. Aceasta poate include și oferte de e-sănătate, în special în contextul pandemiei de COVID-19. Obstacolele din calea accesului ar trebui de asemenea să fie reduse în ceea ce privește caracteristicile-cheie ale grupului-țintă, cum ar fi factorii demografici (de exemplu vârsta, sexul, educația, mediul cultural), factorii situaționali (de exemplu sărăcia, situația familială, sfera socială, lipsa de adăpost, migrația, lipsirea de libertate) și factorii personali (de exemplu sănătatea fizică și mintală, dizabilitățile, bunăstarea psihologică).
- 6.4. Trebuie abordată problema stigmatizării asociate consumului de droguri și afecțiunilor legate de consumul de droguri, în special deoarece acest stigmat poate avea un efect negativ asupra sănătății mintale și fizice a persoanelor care consumă droguri, putând acționa și ca un impediment în a solicita sprijin. În acest sens, ar trebui să fie luată în considerare în mod special la elaborarea politicilor includerea persoanelor care s-au confruntat cu problema stigmatului legat de droguri.

- 6.5. Trebuie luate măsuri care să vizeze o mai bună identificare și abordare a obstacolelor cu care se confruntă femeile în ceea ce privește implicarea în serviciile de consiliere, de tratament și de reabilitare și continuarea acestora. Printre aceste obstacole se numără violența domestică, traumele, stigmatizarea, problemele de sănătate fizică și mintală, aspectele legate de sarcină și de îngrijirea copiilor, toate acestea putând fi agravate de factori demografici, socioeconomi, situaționali și personali. Furnizarea de servicii eficace ar trebui să țină seama de nevoile specifice și de experiențele de viață ale femeilor cu probleme legate de consumul de droguri și ar trebui să recunoască faptul că modelele de consum de droguri și problemele pot fi diferite față de cele cu care se confruntă bărbații. Ar trebui dezvoltate opțiuni de servicii destinate exclusiv femeilor, tot astfel cum ar trebui să fie dezvoltate servicii care să se ocupe de copiii însoțitori și care oferă alte forme de îngrijire specializate, cum ar fi parteneriatele strânse de lucru cu furnizorii de servicii de îngrijire și cu serviciile care lucrează cu femei vulnerabile și cu victime ale violenței domestice.
- 6.6. Ar trebui recunoscută diversitatea evidentă în rândul persoanelor care consumă droguri și ar trebui luate măsuri pentru a furniza servicii în măsură să abordeze această diversitate și să reflecte nevoile diferitelor grupuri în ceea ce privește consumul problematic de droguri. Printre grupurile specifice de persoane care consumă droguri și care suferă de afecțiuni legate de consumul de droguri care implică nevoi de îngrijire specifice sau nevoi de îngrijire care ar putea avea o natură mai complexă se numără: copiii și tinerii, persoanele în vârstă cu un istoric de consum și dependență de droguri pe termen lung, persoanele cu probleme comorbide de sănătate mintală, persoanele LGBTI, persoanele cu policonsum de droguri, persoanele care consumă droguri și care sunt și părinți, persoanele cu handicap, minoritățile etnice, migranții, refugiații, solicitanții de azil, persoanele care practică o muncă sexuală sau prostituția și persoanele fără adăpost. Colaborarea eficace cu aceste grupuri necesită și modele de îngrijire care să aibă în vedere nevoia de parteneriate de servicii încrucișate între furnizorii de servicii medicale, sociale și pentru tineri și grupurile de pacienți/persoane.
- 6.7. Lipsa accesului la substanțe reglementate și a disponibilității acestora în scopuri medicale și științifice reprezintă o cauză a suferinței umane inutile și nu este conformă cu acordurile internaționale și cu respectarea drepturilor omului. În același timp, există un risc real de utilizare necorespunzătoare și deturnare a acestor substanțe. Prin urmare, utilizarea adecvată a acestor substanțe este imperativă. Trebuie promovată și pusă în aplicare o abordare echilibrată care să se axeze atât pe aspectele sistemice, juridice și financiare, cât și pe furnizarea de activități de consolidare a capacităților și de sensibilizare.

III. ABORDAREA CONSECINTELOR NEGATIVE ASOCIATE CONSUMULUI DE DROGURI

Consumul de droguri poate cauza probleme de sănătate și poate avea efecte sociale nocive asupra celor care le consumă, dar și asupra familiilor acestora și a comunității în ansamblu. Prin urmare, prezentul capitol se axează pe măsuri și politici care previn sau reduc posibilele riscuri pentru sănătate și societate și consecințele negative pentru utilizatori, societate și penitenciare. La punerea în aplicare a acestor măsuri și politici trebuie să se țină seama de nevoile naționale și de legislația națională.

Este mai probabil ca deținuții să fi consumat droguri în comparație cu populația generală și, de asemenea, este mai probabil ca aceștia să fi practicat forme riscante de consum, cum ar fi consumul de droguri injectabile. Până la 70 % dintre deținuții europeni au consumat un drog ilicit⁹. Problemele legate de droguri se pot agrava în penitenciare din cauza dificultăților de a face față încarcerării și disponibilității drogurilor, inclusiv a noilor substanțe psihoactive. În același timp, detenția poate oferi o oportunitate pentru tratament și reabilitare.

Prioritatea strategică 7: Intervenții de reducere a riscurilor și a efectelor nocive și alte măsuri de protejare și sprijinire a persoanelor care consumă droguri

Domenii prioritare vizate:
7.1. Reducerea prevalenței și incidenței bolilor infecțioase legate de droguri și a altor rezultate negative sub aspect social și privind starea de sănătate.
7.2. Prevenirea deceselor cauzate de supradoze și asociate consumului de droguri.
7.3. Promovarea participării societății civile și asigurarea finanțării durabile.
7.4. Furnizarea de alternative la sancțiunile coercitive.

⁹ OEDT „Pagina dedicată temelor penitenciarelor”, https://www.emcdda.europa.eu/topics/prison_en.

Au fost identificate următoarele priorități:

- 7.1. Disponibilitatea, accesibilitatea și acoperirea serviciilor de reducere a riscurilor și a efectelor nocive trebuie să fie menținute și, dacă este necesar, îmbunătățite. Ar trebui, de asemenea, implementate cursuri de formare privind măsurile bazate pe dovezi. Aceste servicii ar trebui să fie ghidate de standardele minime de calitate referitoare la intervențiile care vizează reducerea cererii de droguri în UE. Este necesar să se prevină și să se trateze în continuare bolile infecțioase cu transmitere hematogenă, în special HIV și hepatita C (HCV); trebuie, de asemenea, ca populațiile cu risc ridicat să beneficieze efectiv de aceste măsuri și să fie puse în contact cu serviciile de îngrijire și cu alte servicii de sprijin. Programele de schimb de ace și seringi, asociate serviciilor sociale și de asistență medicală cu acces necondiționat, tratamentul cu agonisți opioizi, testarea voluntară accesibilă pentru HIV și HCV și intervențiile de tratament sunt implementate de statele membre ale UE pentru a preveni infecțiile cu transmitere hematogenă în rândul persoanelor care își injectează droguri. În plus, statele membre au aplicat diferite măsuri inovatoare de reducere a riscurilor și a efectelor nocive pentru ca populațiile cu risc ridicat să poată beneficia de acestea, de exemplu unități pentru consumul de droguri sub supraveghere, pentru a reduce riscurile și efectele nocive și a pune grupurile cele mai vulnerabile în contact cu serviciile de îngrijire. De asemenea, serviciile cu acces necondiționat, activitățile de intervenție de proximitate și cooperarea cu persoanele care consumă droguri și cu familiile acestora sunt, de asemenea, esențiale pentru reducerea impactului negativ asupra sănătății și a impactului social al consumului de droguri.
- 7.2. Din cadrul răspunsurilor actuale lipsesc măsurile eficace în vederea prevenirii supradozelor de droguri. Prin urmare, ar trebui să fie studiată mai mult și să se recurgă într-o mai mare măsură la posibilitatea utilizării naloxonei, un antagonist al opioidelor, inclusiv a programelor de administrare la domiciliu a naloxonei, ca o modalitate de a se răspunde în cazul supradozelor de opioide sau de a se interveni în astfel de situații. În plus, sunt necesare dovezi suplimentare cu privire la unitățile pentru consumul de droguri sub supraveghere, care urmăresc să prevină decesele asociate consumului de droguri. Serviciile pentru persoane care consumă droguri au, de asemenea, un rol important în ceea ce privește prevenirea mortalității asociate consumului de droguri. Ar trebui avute în vedere noi măsuri. De exemplu, ar trebui dezvoltate și testate abordări inovatoare pentru persoanele care consumă droguri stimulante și pentru tinerii care frecventează cluburile de noapte și participă la petreceri. În plus, ar trebui menținute inovațiile eficace și evaluate pozitiv referitoare la serviciile de reducere a efectelor nocive care au fost aplicate în unele state membre ca urmare a pandemiei de COVID-19. Monitorizarea și raportarea deceselor prin supradoză din întreaga UE necesită îmbunătățiri suplimentare. Decesele prin supradoză ar trebui să fie un indicator-cheie pentru măsurarea progreselor înregistrate în punerea în aplicare a strategiei.

7.3. Pentru a avea cât mai mult succes în ceea ce privește reducerea riscurilor și a efectelor nocive asociate consumului de droguri, este esențială promovarea și încurajarea participării și a implicării active și semnificative a societății civile, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale, a tinerilor, a persoanelor care consumă droguri, a clienților serviciilor legate de droguri, a comunității științifice și a altor experți la elaborarea și punerea în aplicare a politicilor în materie de droguri. Este de asemenea imperativ să li se asigure un nivel adecvat de resurse tuturor serviciilor pentru persoane care consumă droguri, la nivel local, regional și național.

7.4. Deși toate statele membre utilizează cel puțin o alternativă la sancțiunile coercitive¹⁰ pentru infractorii utilizatori de droguri și pentru persoanele arestate, acuzate de sau condamnate pentru infracțiuni legate de droguri sau pentru persoanele în posesia cărora au fost găsite droguri pentru uz personal, ar trebui să se înregistreze progrese în ceea ce privește intensificarea eforturilor și generalizarea punerii în aplicare a unor măsuri eficiente¹¹. În această privință, consumul de droguri și/sau deținerea de droguri pentru uz personal sau deținerea unor cantități mici nu constituie infracțiune în multe state membre, sau există opțiunea de a nu se aplica sancțiuni penale. În acest domeniu sunt necesare date mai cuprinzătoare și mai aprofundate și schimbul de bune practici între statele membre.

¹⁰ Termenul „alternative la sancțiunile coercitive” poate, în conformitate cu dreptul național al statelor membre, să se refere și la alternativele care sunt folosite în locul măsurilor de justiție penală tradiționale pentru infractorii care consumă droguri, sau suplimentar, în paralel cu acestea.

¹¹ Alternativele la măsurile coercitive sunt definite ca măsuri care au un anumit element de reabilitare sau care constituie o măsură non-intervenționistă (de exemplu, decizia de a nu pune sub acuzare sau de neîncepere a urmăririi penale), incluzând și măsurile utilizate în locul detenției sau al altor pedepse (de exemplu, o pedeapsă cu suspendare însoțită de obligarea la tratament pentru consumul de droguri). A se vedea Concluziile Consiliului din martie 2018 privind promovarea utilizării unor alternative la sancțiunile coercitive în cazul infractorilor utilizatori de droguri (6931/18).

Prioritatea strategică 8: Abordarea nevoilor sociale și în materie de sănătate ale persoanelor care consumă droguri în cadrul penitenciarelor și după eliberare

Domenii prioritare vizate:

- 8.1. Asigurarea echivalenței și a continuității furnizării de asistență medicală în penitenciare și de către serviciile de probațiune.
- 8.2. Punerea în aplicare a unor măsuri bazate pe dovezi în cadrul penitenciarelor pentru a preveni și reduce consumul de droguri și consecințele sale asupra sănătății, inclusiv măsuri de combatere a riscului de deces asociat consumului de droguri și a răspândirii virusurilor cu transmitere hematogenă.
- 8.3. Furnizarea de servicii având ca obiect prevenirea supradozelor și îndrumarea către entitățile competente pentru a asigura continuitatea îngrijirii după momentul eliberării.
- 8.4. Limitarea disponibilității drogurilor în penitenciare.

Au fost identificate următoarele priorități:

- 8.1. În penitenciarele de bărbați și de femei, precum și după eliberare este necesar să se furnizeze, în plus față de sprijinul în vederea reintegrării sociale, servicii de tratament pentru consumul de droguri, inclusiv tratamentul cu agoniști opioizi și să se asigure reabilitarea și recuperarea infractorilor utilizatori de droguri, precum și mecanisme menite să reducă stigmatizarea. Dezvoltarea unui model permanent de îngrijire, adecvat pentru fiecare stat membru și pentru fiecare centru de detenție și serviciu de probațiune, este esențială pentru a le permite deținuților să aibă acces la gama de măsuri de sprijin de care au nevoie pentru a-și atinge propriile obiective de recuperare în momentul intrării în penitenciar și pe durata detenției. De asemenea, după eliberare, deținuții ar trebui sprijiniți prin asigurarea accesului la servicii sociale și de sănătate, la locuri de muncă și la locuințe, precum și prin furnizarea de sprijin pentru reintegrarea în societate. Este esențial să se asigure un acces permanent la servicii bazate pe dovezi pentru persoane care consumă droguri, echivalent cu accesul asigurat în cadrul comunității.

- 8.2. Prevenirea, în locurile în care persoanele sunt private de libertate, a consumului de droguri și a răspândirii infecțiilor cu transmitere hematogenă prin intermediul atât al unor măsuri de prevenire bazate pe dovezi, cât și al unor măsuri de reducere a riscurilor și a efectelor nocive, puse în aplicare de un personal bine instruit sau de persoane aflate în aceeași situație, face parte dintr-o strategie cuprinzătoare. Asigurarea accesului la testare și tratament pentru infecțiile cu transmitere hematogenă, precum și alte măsuri care să reducă riscurile pentru sănătate asociate consumului de droguri ar trebui avute în vedere în cadrul penitenciarelor în același mod cu cel în care sunt realizate în cadrul comunității.
- 8.3. După eliberare, ar putea fi oferite, dacă este posibil, formări în vederea sensibilizării cu privire la supradoze, împreună cu posibilitatea administrării la domiciliu a naloxonei, pentru a reduce supradozele și mortalitatea asociată consumului de droguri.
- 8.4. Perturbarea canalelor de aprovizionare cu droguri ilicite și cu substanțe psihoactive noi în penitenciare ar trebui să constituie o prioritate. O mai bună utilizare a instrumentelor existente, cum ar fi cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii, schimbul și prelucrarea informațiilor, combaterea corupției, utilizarea datelor operative și testarea antidrog ar putea constitui baza unei intervenții eficace.

IV. COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Prioritatea strategică 9: Intensificarea cooperării internaționale cu țări și regiuni din afara UE și cu organizații internaționale și regionale, precum și a cooperării la nivel multilateral pentru a urmări abordarea și obiectivele strategiei, inclusiv în domeniul dezvoltării. Sporirea rolului UE de promotor la nivel mondial al unei politici în materie de droguri centrate pe persoane și pe drepturile omului

Ca urmare a caracterului mondial al fenomenului drogurilor, dimensiunea internă și cea externă ale politicii UE în materie de droguri sunt din ce în ce mai interconectate. Prin urmare, cooperarea internațională este necesară pentru a urmări abordarea și obiectivele strategiei. Aceasta ar trebui să reflecte abordarea integrată, multidisciplinară, echilibrată și bazată pe dovezi a UE care figurează în strategie. Aceasta contribuie, de asemenea, la accelerarea punerii în aplicare a angajamentelor asumate de UE la nivel internațional. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 ar trebui să ghideze dezvoltarea politicii internaționale în materie de droguri.

Relațiile externe ale UE în domeniul drogurilor se bazează pe principiile responsabilității partajate, multilateralismului, promovării unei abordări axate pe dezvoltare, respectării drepturilor omului și a demnității umane, statului de drept și respectării convențiilor internaționale privind controlul drogurilor.

Ar trebui susținută în mod ferm accelerarea punerii în aplicare a documentului final al sesiunii extraordinare din 2016 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite și a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă. Poziția comună a sistemului ONU care sprijină punerea în aplicare a politicii internaționale în materie de control al drogurilor printr-o colaborare eficace între agenții, precum și Orientările internaționale privind drepturile omului și politica în materie de droguri reprezintă orientări importante pentru politica internațională în materie de droguri. Tot astfel, implicarea continuă a societății civile și a comunității științifice are o importanță majoră pentru UE, întrucât acestea au un rol esențial în ceea ce privește evaluarea și abordarea situației drogurilor la nivel mondial.

În plus, ar trebui să fie garantată integrarea strategiei și a obiectivelor acesteia în cadrul politicii externe generale a UE, ca parte a unei abordări cuprinzătoare care utilizează pe deplin gama de politici și de instrumente diplomatice, politice și financiare de care dispune UE, într-un mod coerent și coordonat. Aceasta necesită în special integrarea cooperării internaționale în materie de droguri în relațiile politice globale și în acordurile-cadru generale dintre UE și partenerii săi, atât la nivel național, cât și/sau la nivel regional. Atunci când este necesar și în vederea unei mai bune cunoașteri a evaluării amenințărilor, ar trebui utilizate forme de cooperare cu instrumente din cadrul politicii externe și de securitate comune (PESC) [cum ar fi misiunile și operațiile politicii de securitate și apărare comune (PSAC)], în cadrul politicilor existente ale UE. Înaltul Reprezentant, sprijinit de Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), ar trebui să faciliteze acest proces.

Domenii prioritare vizate:

- 9.1. Definirea în continuare a agendei internaționale și a celei multilaterale privind politica în materie de droguri.
- 9.2. Asigurarea unui nivel sustenabil al dialogului și al schimbului de informații cu țările sau regiunile din afara UE privind strategiile, obiectivele și inițiativele relevante.
- 9.3. Promovarea cooperării internaționale prin implicarea într-o mai mare măsură a agențiilor UE competente în cadrul mandatului fiecăreia dintre acestea.
- 9.4. Continuarea programelor de cooperare cu țări sau regiuni din afara UE și cu alți parteneri, precum și instituirea unor noi astfel de programe, pe baza unor evaluări periodice ale acestor programe.
- 9.5. Abordarea tuturor aspectelor referitoare la politici ale strategiei în cadrul cooperării internaționale, inclusiv în domeniul securității și în cel al cooperării judiciare, precum și a aspectelor legate de sănătate ale problematicii privind drogurile.
- 9.6. Sporirea angajamentului față de politicile în materie de droguri axate pe dezvoltare și față de măsurile care vizează dezvoltarea alternativă.
- 9.7. Protejarea și promovarea respectării standardelor și obligațiilor internaționale privind drepturile omului în cadrul politicilor globale în materie de droguri.

Au fost identificate următoarele priorități:

- 9.1. Ar trebui să fie continuată definirea agendei internaționale și a celei multilaterale privind politica în materie de droguri, în conformitate cu abordarea și obiectivele strategiei. Aceasta include cooperarea strategică cu organizațiile internaționale, în special cu UNODC, principala entitate din cadrul sistemului ONU responsabilă de abordarea și combaterea problemei drogurilor la nivel mondial, precum și participarea UE la procesele de elaborare a politicilor ONU, în special a celor desfășurate în cadrul Comisiei privind stupefiantele (CND), principalul organism al ONU de elaborare a politicilor care este responsabil în primul rând în ceea ce privește chestiunile legate de controlul drogurilor, precum și în cadrul altor foruri ale ONU axate pe sănătate, drepturile omului și dezvoltare.
- 9.2. Ar trebui asigurat un nivel sustenabil al dialogului în materie de politici și al schimbului de informații privind strategiile, obiectivele și inițiativele relevante, prin intermediul dialogurilor privind drogurile cu partenerii internaționali, atât la nivel regional, cât și la nivel bilateral. Aceste forme de dialog reprezintă un element esențial al abordării UE față de cooperarea internațională. Partenerii cu care urmează să se continue sau să se inițieze dialoguri privind drogurile sunt identificați pe baza relevanței lor pentru abordarea situației drogurilor la nivel mondial și ținând seama de relațiile generale ale UE cu respectivii parteneri. Aceste dialoguri ar trebui să fie complementare și coerente cu alte structuri de cooperare externă și cu impactul acestora și, acolo unde este cazul, ar trebui să reprezinte un forum pentru discuții pe marginea priorităților în materie de cooperare și a progreselor înregistrate în legătură cu proiectele finanțate de UE.
- 9.3. Cooperarea internațională în domeniul drogurilor ar trebui să fie promovată prin implicarea într-o mai mare măsură a agențiilor UE, în special a Europolului și a OEDT, în conformitate cu mandatul fiecăreia dintre acestea, în sinergie cu activitatea actorilor internaționali, precum și prin punerea la dispoziția acestora a resurselor relevante necesare pentru consolidarea rolului lor și pentru îndeplinirea obligațiilor care le revin în conformitate cu strategia.

9.4. Inițiativele și programele de cooperare sunt esențiale pentru intensificarea și sprijinirea în continuare a eforturilor țărilor terțe de a aborda problemele legate de droguri într-un mod bazat pe dovezi, integrat, echilibrat și multidisciplinar și în deplină conformitate cu obligațiile internaționale privind drepturile omului. Printre acestea se numără programele care vizează abordarea provocărilor din domeniul sănătății publice, al dezvoltării, al siguranței și al securității. Ar trebui asigurat un nivel adecvat de finanțare și de cunoștințe de specialitate (furnizate de UE și de statele sale membre), inclusiv prin intensificarea coordonării, a monitorizării și a evaluării sprijinului financiar și tehnic.

Acest lucru ar trebui să includă, de asemenea, acordarea de sprijin pentru țările candidate și potențial candidate și pentru țările vizate de politica europeană de vecinătate, sprijin care se va concentra pe consolidarea capacităților atât în ceea ce privește reducerea ofertei și cererii, cât și în ceea ce privește politicile bazate pe dovezi, eficace și echilibrate în materie de droguri, prin intermediul unei cooperări intensificate, inclusiv prin partajarea bunelor practici ale UE.

9.5. Cooperarea internațională în domeniul drogurilor ar trebui să abordeze întreaga gamă de aspecte referitoare la politici ale strategiei, inclusiv aspectele interconectate legate de securitate, dezvoltare și sănătate ale problematicii privind drogurile.

Aceasta ar trebui să includă prevenirea infraționalității legate de droguri, cooperarea autorităților de aplicare a legii și a celor judiciare, precum și abordarea posibilelor legături cu terorismul și cu alte forme de criminalitate transnațională, astfel cum sunt definite de cadrul juridic al ONU. Abordarea problemei producției de droguri în țările partenere, cu deplina respectare a obligațiilor internaționale privind drepturile omului, contribuie în mod semnificativ la reducerea ofertei și a disponibilității drogurilor pe piața internă a UE. Prin promovarea și susținerea cooperării internaționale la nivelul autorităților judiciare și al celor de aplicare a legii și a cooperării dintre observatoarele în materie de droguri, precum și a consolidării capacităților autorităților relevante, măsurile adoptate în cadrul acestei priorități ar trebui să vizeze în permanență abordarea cauzelor profunde și a principalilor factori ai criminalității organizate, precum și sporirea rezilienței comunităților locale.

Aceasta ar trebui, de asemenea, să includă abordarea aspectelor legate de sănătate ale consumului de droguri, în special a impactului intervențiilor care vizează reducerea cererii și a ofertei asupra persoanelor care consumă droguri și asupra publicului. Aceasta implică promovarea prevenirii, a tratamentului, a reducerii riscurilor și a efectelor nocive și a alternativelor la sancțiunile coercitive, precum și a reintegrării sociale, în conformitate cu obligațiile privind drepturile omului. În plus, ar trebui promovat un acces sporit la substanțele controlate și disponibilitatea acestora, în scopuri medicale și științifice.

- 9.6. Cultivarea drogurilor ilicite în țări terțe, cu posibile implicații pentru UE, în special a macului opiaceu pentru producția de heroină și a plantelor de coca pentru producția de cocaină, precum și a canabisului ar trebui de asemenea să fie abordată printr-un angajament reînnoit și ferm față de măsurile care vizează dezvoltarea alternativă¹²: combaterea cauzelor profunde ale economiilor bazate pe droguri ilicite printr-o abordare integrată care să combine eforturile vizând dezvoltarea rurală, reducerea sărăciei, dezvoltarea socioeconomică, promovarea accesului la terenuri și la drepturile funciare, protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice, promovarea statului de drept, a securității și a bunei guvernante, în cadrul Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă și în deplină conformitate cu obligațiile internaționale privind drepturile omului, precum și angajamentul față de egalitatea de gen. Aceste eforturi de cooperare pentru dezvoltare ar trebui să urmeze orientările și standardele Comitetului de asistență pentru dezvoltare (CAD) al OCDE.

Măsurile respective ar trebui, de asemenea, să respecte principiul lipsei condiționalității, principiul nediscriminării și principiul existenței unui calendar adecvat, în condițiile în care succesul acestor intervenții ar trebui să fie măsurat folosind indicatori socioeconomiци care să nu se limiteze la a se axa exclusiv pe indicatori de monitorizare a culturilor de plante din care se pot extrage droguri ilicite, asigurând asumarea răspunderii la nivelul comunităților vizate.

Aceasta include recunoașterea intervențiilor axate pe dezvoltare și legate de politicile în materie de droguri drept mijloace legitime de a aborda fenomene precum traficul de droguri și piețele urbane de desfacere a drogurilor în țările în curs de dezvoltare.

¹² A se vedea concluziile Consiliului din noiembrie 2018 privind dezvoltarea alternativă intitulate: „Către o nouă înțelegere a dezvoltării alternative și a intervențiilor aferente axate pe dezvoltare și legate de politicile în materie de droguri – o contribuție la punerea în aplicare a documentului final al sesiunii extraordinare a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 2016 și a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU” (14338/18).

9.7. Protecția și promovarea drepturilor omului ar trebui să fie pe deplin integrate în acțiunea externă a UE în materie de droguri și să reprezinte un obiectiv specific al acesteia, inclusiv în ceea ce privește implicarea la nivel multilateral, în dialogurile politice și în punerea în aplicare și executarea programelor și proiectelor relevante din domeniul drogurilor. Acest lucru include susținerea principiului unui răspuns adecvat, proporțional și eficace la infracțiunile legate de droguri, astfel cum se subliniază în toate documentele ONU referitoare la politica în materie de droguri. UE se opune ferm și fără echivoc aplicării pedepsei cu moartea, indiferent de moment și de împrejurări. Pedepsa cu moartea încalcă dreptul inalienabil la viață și este incompatibilă cu demnitatea umană. Ea nu descurajează săvârșirea de infracțiuni și face ca orice eroare judiciară să fie ireversibilă. De asemenea, aplicarea pedepsei cu moartea pentru infracțiuni legate de droguri încalcă articolul 6 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice¹³. Drepturile omului sunt universale, inalienabile, indivizibile, interdependente și interconectate, inclusiv în contextul politicii în materie de droguri, al asistenței pentru dezvoltare, al asistenței medicale și al justiției penale¹⁴.

¹³ „În țările în care pedeapsa cu moartea nu a fost abolită, o sentință de condamnare la moarte nu va putea fi pronunțată decât pentru crimele cele mai grave”, acestea fiind „infracțiunile comise cu intenție care au consecințe letale sau alte consecințe extrem de grave”. Rezoluția 1984/50 din 25 mai 1984 a Consiliului Economic și Social al ONU (ECOSOC).

¹⁴ Orientările internaționale privind drepturile omului și politica în materie de droguri (https://www.humanrights-drugpolicy.org/site/assets/files/1/hrdp_guidelines_2019_v19.pdf).

V. CERCETARE, INOVARE ȘI PREVIZIUNE

Prioritatea strategică 10: Crearea de sinergii pentru a oferi UE și statelor sale membre baza cuprinzătoare de elemente obiective rezultate din cercetare și capacitățile prospective necesare pentru a permite o abordare mai eficace, inovatoare și flexibilă a complexității tot mai mari a fenomenului drogurilor și a spori nivelul de pregătire al UE și al statelor sale membre pentru a răspunde provocărilor și crizelor viitoare

Întinderea domeniului transversal al cercetării, inovării și previziunii acoperă atât aspectele legate de sănătate, cât și cele legate de securitate ale fenomenului drogurilor, fiind recunoscut faptul că acestea sunt legate în mod intrinsec. Obiectivul său este să contribuie la o mai bună înțelegere a tuturor aspectelor fenomenului drogurilor și a ceea ce constituie intervenții eficace, astfel încât să se furnizeze o bază solidă de elemente obiective în vederea elaborării și punerii în practică a politicilor necesare. Se va garanta astfel că investițiile în acest domeniu produc o valoare maximă, prin promovarea de sinergii și prin alocarea eficientă a resurselor. În plus, recunoscând dinamismul și complexitatea din ce în ce mai mari ale fenomenului drogurilor, se va încuraja o abordare orientată spre viitor, care să permită identificarea mai rapidă a noilor tendințe și evoluții și aplicarea mai rapidă a unor răspunsuri bazate pe dovezi. Acest lucru necesită dezvoltarea capacității tehnologice necesare pentru a permite UE și statelor sale membre să fie mai bine pregătite să anticipeze noi provocări sau viitoare crize care au potențialul de a afecta situația drogurilor și să răspundă acestor provocări/crize.

Domenii prioritare vizate:
10.1. Consolidarea și extinderea capacităților de cercetare și încurajarea partajării și a utilizării într-o mai mare măsură a rezultatelor.
10.2. Promovarea inovării, astfel încât politicile și acțiunile să treacă de la un mod de funcționare reactiv la unul proactiv.
10.3. Elaborarea unor previziuni strategice și a unei abordări orientate spre viitor.
10.4. Sporirea coordonării și a sinergiilor, precum și sprijinirea rolului central al OEDT, al Europolului și al rețelei de puncte focale naționale Reitox în domeniul cercetării, inovării și previziunii.
10.5. Asigurarea unei finanțări adecvate pentru cercetare, inovare și previziune în materie de droguri.

Au fost identificate următoarele priorități:

- 10.1. Ar trebui să se acorde prioritate consolidării și extinderii capacităților de colectare de informații, de monitorizare, de realizare de evaluări, de modelare și de analiză, precum și încurajării unei partajări și utilizări într-o mai mare măsură a rezultatelor referitoare la diferitele aspecte ale fenomenului drogurilor și la răspunsurile la acesta. Ar trebui să se țină seama în această privință de expertiza comunității științifice și a societății civile. În acest context, este necesar să se asigure compatibilitatea și coerența cu inițiative similare la nivel internațional, precum și eficacitatea și eficiența din punctul de vedere al costurilor și să se evite orice sarcină administrativă suplimentară inutilă, în special în ceea ce privește colectarea datelor de către OEDT și UNODC.
- 10.2. Este important să fie sporită capacitatea de a se răspunde proactiv, iar nu reactiv la noile provocări și la amenințările emergente prin inovare și prin dezvoltarea și utilizarea de noi metode și tehnologii și a posibilităților de intervenție create de digitalizare. În special, ar trebui intensificate eforturile în vederea dezvoltării, adoptării și utilizării abordărilor bazate pe o alertă timpurie, precum și a tehnologiilor criminalistice și a noilor tehnologii pentru a monitoriza, modela și analiza mai bine noile provocări și amenințările emergente la adresa sănătății publice și a securității și pentru a răspunde mai bine acestora. O monitorizare și o analiză îmbunătățite și coordonate se impun în legătură cu amenințările reprezentate de digitalizare, în special în ceea ce privește accesibilitatea drogurilor ilicite prin intermediul platformelor de comunicare socială, al aplicațiilor, al piețelor internet/darknet, precum și utilizarea plăților online (inclusiv a criptomonedelor) și a comunicării digitale criptate.
- 10.3. Este necesar să se elaboreze previziuni strategice și o abordare orientată spre viitor pentru a spori nivelul de pregătire în vederea identificării potențialelor provocări viitoare și pentru a răspunde la acestea, contribuind la crearea rezilienței instituționale și promovând răspunsuri mai rapide. Aceasta ar trebui să includă realizarea de cercetări pentru a înțelege mai bine legăturile dintre fenomenul drogurilor și alte aspecte de politică importante, precum violența, problemele de sănătate și de societate și prejudiciile aduse mediului.

- 10.4. Cercetarea, inovarea și previziunea ar trebui să fie rezultatul eforturilor coordonate ale diferitelor părți interesate, la nivelul UE și la nivel național, determinând astfel sinergii și complementaritate pentru a se asigura că investițiile în cercetare produc cele mai bune rezultate. Statele membre ar trebui să își intensifice și coordoneze eforturile în ceea ce privește colectarea de date, monitorizarea, modelarea și analiza, cercetarea, inovarea și previziunea cu privire la toate aspectele relevante ale fenomenului drogurilor, inclusiv prin sprijinirea într-o mai mare măsură a activităților existente de colectare de date și a rolului de interfață al rețelei de puncte focale naționale Reitox. În cadrul mandatului fiecăreia dintre ele, OEDT, Europolul și rețeaua de puncte focale naționale Reitox ar trebui să dispună de mijloacele necesare, inclusiv de resursele financiare, pentru a-și îndeplini rolul central constând în acordarea de sprijin în ceea ce privește alerta timpurie, evaluarea amenințărilor și a riscurilor, cercetarea, inovarea și previziunea, pentru a furniza în timp util dovezi solide factorilor de decizie și pentru a sprijini statele membre să își elaboreze politicile și acțiunile naționale pornind de la informații bazate pe dovezi. Pe baza semnalelor timpurii identificate, a modelării și a analizei datelor și informațiilor actuale, agențiile competente, în special OEDT și Europolul, în cadrul mandatului fiecăreia dintre ele, ar trebui să conducă, la nivel european, evaluările științifice ale riscurilor și evaluările strategice și operaționale ale amenințărilor pentru a fundamenta și a stimula cercetarea, inovarea și previziunea în ceea ce privește atât drogurile ilicite controlate, cât și substanțele psihoactive noi.
- 10.5. UE și statele sale membre ar trebui să asigure o finanțare adecvată pentru cercetarea, inovarea și previziunea în materie de droguri, în concordanță cu punerea în aplicare a strategiei. Aceasta ar trebui să includă utilizarea Fondului pentru securitate internă, a programului „UE pentru sănătate”, a componentei de cercetare în domeniul securității din cadrul programului Orizont Europa, a fondurilor politicii de coeziune, a programului Europa digitală și a programului „Drepturi și valori”, în conformitate cu cerințele strategiei și ale planului de acțiune, pentru a aduce o valoare adăugată clară a UE, asigurând coerența și sinergiile și evitând în același timp suprapunerile.

VI. COORDONARE, GUVERNANȚĂ ȘI PUNERE ÎN APLICARE

Prioritatea strategică 11: Asigurarea punerii în aplicare optime a strategiei și a planului de acțiune, coordonarea implicată a tuturor părților interesate și furnizarea de resurse adecvate la nivelul UE și la nivel național

1. Pe baza strategiei, Planul de acțiune al UE în materie de droguri 2021-2025 (denumit în continuare „planul de acțiune”) va stabili o listă de acțiuni, inclusiv pe baza următoarelor criterii.

Acțiunile

- a) trebuie să se bazeze pe dovezi, să fie solide din punct de vedere științific și să urmărească obținerea unor rezultate realiste și cuantificabile care să poată fi evaluate;
 - b) vor fi încadrate în timp și vor identifica părțile responsabile de punerea lor în aplicare;
 - c) trebuie să aibă o relevanță și o valoare adăugată clare pentru UE.
2. Punerea în aplicare a strategiei și a planului de acțiune ar trebui să faciliteze crearea de sinergii și asigurarea coerenței între politicile în materie de droguri aplicate la nivelul UE și la nivel național. Comisia, ținând seama atât de informațiile furnizate de statele membre și de SEAE, cât și de cele puse la dispoziție de OEDT, de Europol și de alte organe ale UE, precum și de societatea civilă, ar trebui să monitorizeze punerea în aplicare a strategiei și a planului de acțiune. Având în vedere competențele interdependente de la nivelul UE și de la nivel național, este esențial să existe în acest domeniu o cooperare și o coordonare strânse. Pentru a facilita coordonarea și a permite adoptarea tuturor măsurilor ulterioare de politică necesare, inclusiv monitorizarea, Comisia, președinția și Grupul de lucru orizontal pentru substanțe stupefiante, care este grupul de pregătire al Consiliului responsabil de politica în materie de droguri, vor coopera îndeaproape unele cu altele. În plus, Grupul de lucru orizontal pentru substanțe stupefiante ar trebui să organizeze discuții sau schimburi de bune practici care ar putea ajuta statele membre să pună în aplicare strategia și planul de acțiune. În această privință, ar trebui să se asigure continuitatea între președințiile succesive.

3. Comisia, ținând seama de informațiile furnizate de statele membre și de SEAE, precum și de cele puse la dispoziție de OEDT, de Europol, de alte instituții și organe relevante ale UE și de societatea civilă, este invitată să inițieze o evaluare externă generală a punerii în aplicare a strategiei și a planului de acțiune. Rezultatele acestei evaluări vor fi puse la dispoziția Parlamentului European și a Consiliului de îndată ce vor fi disponibile și cel târziu până la 31 martie 2025, pentru a fi discutate în cadrul forurilor relevante și în special în cadrul Grupului de lucru orizontal pentru substanțe stupefiante. Aceste discuții vor sta la baza definirii evoluției viitoare a politicii UE în materie de droguri și a următorului ciclu al Strategiei UE în materie de droguri care urmează să fie aprobată de Consiliu.
4. Ar trebui alocate resurse corespunzătoare și specifice pentru punerea în aplicare a obiectivelor prezentei strategii, atât la nivelul UE, cât și la nivel național. Resursele alocate ar trebui să fie direcționate în mod proporțional către prioritățile, domeniile și intervențiile strategice care vor conduce cel mai probabil la atingerea obiectivelor strategiei și ale planului de acțiune la nivelul UE, la nivel național și la nivel local. Finanțarea în sprijinul priorităților stabilite în strategie ar trebui să fie alocată din surse de finanțare transsectoriale ale UE, cum ar fi, printre altele, Fondul pentru securitate internă, programul „UE pentru sănătate”, componenta de cercetare în domeniul securității din cadrul programului Orizont Europa, fondurile politicii de coeziune, programul Europa digitală și programul „Drepturi și valori”.
5. În urma evaluării OEDT, Comisia este invitată să prezinte o propunere de revizuire a mandatului OEDT cât mai curând posibil, pentru a se asigura că agenția joacă un rol mai important în cadrul abordării provocărilor actuale și viitoare ale fenomenului drogurilor. În plus, va trebui ca OEDT și Europolului să li se asigure resursele necesare care să le permită să își îndeplinească rolurile care le sunt conferite de mandatul fiecăreia dintre ele și de strategie, inclusiv pentru a sprijini acțiunile statelor membre referitoare la droguri.

6. Coordonarea joacă un rol esențial în ceea ce privește eficacitatea politicii UE în materie de droguri și a punerii sale în aplicare, în special având în vedere caracterul transversal al acestui domeniu. Pentru a se atinge obiectivele strategiei, ar trebui să existe o coordonare cu agențiile, organismele sau organizațiile relevante pentru domeniul drogurilor, în cadrul mandatului fiecăreia dintre acestea, atât în cadrul UE, în special OEDT și Europolul, cât și în afara UE, precum UNODC, OMV, OMS și Grupul Pompidou. Instituțiile UE și Înalțul Reprezentant, fiecare în limita competențelor sale, ar trebui să urmărească să asigure faptul că activitățile UE în domeniul drogurilor ilicite sunt coordonate și se completează reciproc. După caz, UE ar trebui, de asemenea, să promoveze coordonarea între actorii externi, inclusiv în contextul ONU.
7. În cadrul Consiliului UE, Grupul de lucru orizontal pentru substanțe stupefiante, în calitate de principal organism de coordonare privind politica în materie de droguri, ar trebui să fie ținut la curent cu privire la eventualele lucrări legate de problematica drogurilor desfășurate de alte grupuri de pregătire ale Consiliului, cum ar fi Comitetul permanent pentru cooperarea operațională în materie de securitate internă (COSI) și Grupul de lucru pentru sănătate publică, precum și de alte grupuri de pregătire relevante ale Consiliului, inclusiv din domeniul vamal, al afacerilor judiciare și penale, al aplicării legii, al afacerilor sociale, al agriculturii și al relațiilor externe.
8. Ar trebui să se urmărească asigurarea coordonării și crearea de sinergii între politica în materie de droguri și celelalte politici, inclusiv cele din domeniile securității și sănătății. Coordonarea ar trebui să implice părțile interesate relevante din diferite domenii, inclusiv autoritățile de aplicare a legii, serviciile vamale, care includ laboratoarele vamale, controlul la frontieră, sistemul judiciar, penitenciarele și centrele corecționale, aviația civilă și autoritățile maritime, agențiile pentru medicamente, serviciile poștale, părțile interesate implicate în cercetare, inovare și monitorizare, inclusiv rețeaua de puncte focale naționale Reitox, serviciile sociale și cele care asigură tratamentul pentru consumul de droguri, inclusiv personalul medical, sectorul educației și cel al profilaxiei.

9. Pe plan extern, UE și statele sale membre ar trebui să promoveze la unison abordarea și obiectivele strategiei. Delegațiile UE ar trebui să joace un rol util în promovarea acestei abordări și în facilitarea unui discurs coerent al UE privind politica în materie de droguri.
 10. Ar trebui să fie asigurate participarea și implicarea semnificativă a societății civile, inclusiv a Forumului societății civile în materie de droguri, în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor în materie de droguri la nivel național, la nivelul UE și la nivel internațional.
-